

Zpráva o činnosti Archivu Pražského hradu v roce 2007

Archiv Pražského hradu je od 1. 7. 2003 organizačně zařazen do odboru spisové a archivní služby Kanceláře prezidenta republiky. Archiv PH k 31.12.2007 spravoval 1461 běžný metr archivních fondů a sbírek a 17 563 svazků knih příruční knihovny.

I. Rekonstrukce Archivu Pražského hradu 2007

V 1. čtvrtletí roku 2007 intenzivně postoupily činnosti, směřující k reponování archiválií a knihovny do původních depozitářů v Novém paláci Pražského hradu, v místnostech č.109-104. Fondy byly dosud uloženy provizorně jak v Černé kuchyni Nového paláce, tak v Tereziánském ústavu (čp.2). Zároveň byl řešen přesun fondů z období 1919-2006 z Černé kuchyně na místo nového uložení (Vikářská ulice čp.37, Tereziánský ústav šlechtičen,čp.2). I v tomto roce se pracovníci archivu podíleli ve spolupráci se SPH na vytvoření tzv. stěhovacích plánů. Organizačně složité stěhovací procesy proběhly během krátkého období 13. 6. -13. 7. 2007, po tomto termínu byly převáženy ještě knihovní fondy (do 13.8. 2007). Spolupráce s architekty studia „3A“ probíhala i na poli vlastního architektonického projektu rekonstrukce i budoucího vybavení pracoviště fotografickou a reprodukcí technikou.

APH však ani po svém uzavření zcela nezrušil svoje badatelské hodiny: v rámci improvizovaného badatelského místa na svém novém působišti se pokračovalo v předkládání např. studijní fotodokumentace k fondům, plánových podkladů a knih příruční knihovny. Pokračovala veškerá agenda odborných dotazů a agenda reprodukčních smluv. V rámci pracovních náplní byly prováděny činnosti dle rozvrhu stanoveného na počátku roku 2007, aniž došlo k výraznému omezení spektra aktivit.(Viz níže).

II. Akreditace pracoviště

V návaznosti na probíhající generační rekonstrukci pracoviště, která splňuje všechna kritéria stanovená v § 61 zákona č.499/2004 Sb.o archivnictví a spisové službě (stavebně-technický stav, vybavení objektu, výkon vlastní odborní a administrativní činnosti) byl APH akreditován jako *specializovaný archiv*.

III. Personální situace

V APH působili Mgr. Martin Halata (vedoucí-samostatný archivář), pí Jarmila Kotková (odborná archivářka), Dr. Marek Suchý, (samostatný archivář-zástupce vedoucího), Ing. Michal Šula (odborný archivář) , sl. Magda Mravčíková, DiS, odborná knihovnice, sl. Martina Hůlková (odborný archivář-pracovník badatelný, od 11/2007) a p.Jonáš Vnouček, pracovník fototéky. Fotografické práce vykonávali pp. Karel Bulín, Stanislav Loudát a Benedikt Renč. Na práci oddělení se dlouhodoběji podílela BcA. Jana Očková, restaurátorka-konzervátorka .

IV. Služby badatelům

Archiv Pražského hradu představuje vedle Archeologického ústavu AVČR, oddělení uměleckých sbírek SPH, odboru památkové péče KPR a Archivu KPR další centrum historické práce na Pražském hradě.

Studovnu pracoviště navštívilo celkem 125 externích a interních badatelů, kteří vykonali 208 návštěv. Pracovníci odpovídali průběžně na dotazy badatelů (písemně, ústně i přes elektronické adresy- kvalifikovaný odhad 423 dotazy.) V rámci fotografických služeb pro externí žadatele bylo vystavena celkem 21 reprodukční smlouva, vydáno bylo 405 stran kopií (xerox), a vystaveny 44 podklady k fakturaci za fotografické služby. Intenzivně pokročily přepisy stávajících archivních pomůcek do elektronické podoby, jejich převod do formátu *pdf*. (za účelem umístění na internetové stránky pracoviště) a práce digitalizační (fotopráce). Mikrofilmovací procesy byly v roce 2007 vzhledem k probíhající rekonstrukci pracoviště minimalizovány.

V. Pracovní program

V roce 2007 vytvořil APH celkem 123 vlastní spisy a jeho evidencí prošly celkem 523 dokumenty. Pracovníci archivu se kromě prací spojených s dílčím provozem badatelny podíleli dle svých pracovních náplní na zpřístupňovacích pracích na archivních fondech a na odborných úkolech a vědeckém využití archiválií. Výraznou část úkolů tvořila také ochrana archivních památek před nepříznivými vlivy všech kategorií (m.j. mikrofilmovací práce, atd.)

Ze škály dalších činností jmenujme:

VI. Účast na výstavách a obdobných projektech

VI.1 Autorské podíly:

M.Halata:

Portréty lublaňských arcibiskupů (Upodobitve ljubljanskih škofov), Národní galerie v Lublani, Slovinsko, 19.6.-30.9. 2007

Příprava výstavy za českou stranu-koordinace s NM v Praze a Král. kanonií premonstrátů, Strahov, příprava katalogových hesel (František Ferdinand Khuenburk)

Albrecht z Valdštejna a jeho doba, Senát ČR, Praha, 15.11.2007-17.2.2008

Příprava autorského textu do doprovodné publikace (viz bibliografie)

M.Šula:

Pražský hrad ve fotografii III, Pražský hrad, Starý palác, 23.8.2007-30.1.2008

Výběr fotografií, koncepce knihy.

(viz bibliografie)

VI.2 Organizační podíly:

Organizační podíly pracovníků APH se týkaly jednak příprav podkladů a exponátů k připravovaným výstavám, jednak ukončení účasti pracoviště na některých výstavních podnicích.

M.Suchý- J.Očková

Unikáty Svatovítského pokladu / Rozhovor se smrtí / Bohuslav Hasištejnský – básník jagellonské doby.

28.02.2007 - 01.07.2007, Císařská konírna

-listina 1195-XXXIX/11 : příprava k vystavení exponátu, konzervátorský dohled

M.Šula, M.Halata

Albrecht z Valdštejna a jeho doba, Senát ČR, Praha 15.11.2007- 17.2.2008

Příprava exponátů a související agendy: plánová dokumentace (SPS 181/ 1–5), sbírka faksimilií

VII. Pedagogická činnost

M.Suchý:

Semestrální kurs (léto 2006) na FHS UK: Kapitoly z dějin severské vikingské a středověké kultury II: Kultura středověkého Norska (cca. 1066-1397)-cyklus přednášek (2 hodiny týdně)

Semestrální kurs (zima 2006) na FHS UK: Kapitoly z dějin severské vikingské a středověké kultury I: Vikingská kultura (cca. 793-1066)-cyklus přednášek (2 hodiny týdně)

Člen zkušební komise FHS UK: Skeletový atest z českých dějin v evropském kontextu, do r.1526

VIII. Ochrana fondů:

Vzhledem k uzavírce pracoviště v rámci rekonstrukce mohla být zvýšená pozornost pracovníků věnována ochraně archivních fondů, zvláště jejich reprodukcím a pořádání.

V rámci bezpečnostní politiky KPR (m.j.viz *Rozhodnutí vedoucího KPR o místě a způsobu ukládání originálních mikrofilmových kopií památek kategorie I,1a APH, 18.4.2006*) byly pořízeny speciální kufry zn. RIMOWA na případnou evakuaci nejvzácnějších památek rukopisného fondu.

VIII.1. Fotografické práce

Digitální dokumentace (M.Suchý-S.Loudát, M.Šula- K.Bulín, M.Halata-B.Renč)

-Stará plánová sbírka: pokračování v pořizování zajišťovací fotodokumentace sbírky SPS. Jedná se o zbylé signatury 190 – 199, 205 - 207, 216 - 250 + neurčené plány (45 obálek s plány)

-Habsburské fondy: SI-32/133 (1808-1887),44 fol digitálních fotografií-SI-114/kniha 21, celkem 136 dig. fotografií-SI-113/kniha 20, celkem 44 fol, 48 dig. Fotografií- Rkp. SI-1757, 1758, celkem 178 digit. fotografií-HBA 108- SI-111/ kniha, celkem 152 fol, - HBA rkp.3 -HBA dodatky č.103-161 ks.dig. fotografií

- Knihovna a archiv MK: Kompletní dokumentace pečeti AMK do r. 1378 (563 snímků)-Digitalizace rukopisů KMK (O.83; K.33; A.21/1; ManE.XII/18; ManE.XIII/21) -Kompletní dokumentace hebrejských zlomků KMK-AMK (75 snímků)-digitální badatelské snímky (vybraná folia) - 27 rukopisů/listin KMK-AMK

Pozitivní mikrofilmy (M.Suchý-S.Loudát)

-12 rukopisů KMK-AMK (celý, popř. vybraná folia)

Převádění historických fotografií na diapozitivy(B.Renč-M.Halata)

FJ 1-47, 326-329,331.332,SF 1207,1277/1,2

Celkem 56 diapozitivů, FJ 759-786, 382-420-celkem 67 ks diapozitivů, FJ 1056-1115, celkem 59 diapozitivů, FJ-987-1055, celkem 83 diapozitivů, FJ-493-498, 500-529, 635-636, 851-916, 917-948, celkem 136 diapozitivů, FJ-851-960, celkem 109 diapozitivů

VIII. 2 Konzervátorské práce

-V rámci přesunů archivních fondů vykonali v únoru- květnu 2007 v archivu pod vedením BcA.R.Slovika praxi studenti IRKT Univerzity v Pardubicích.Jejich činnost spočívala v mechanickém čištění ochranných krabic, čištění aktového materiálu za sucha s použitím čistících gum a vysavače, vyhotovení jednoduchého přebalu z alkalického papíru a přípravy krabic na transport (zabalení do balícího papíru s vyznačenou signaturou)

-Definitivního uložení se dostalo skicářům dómských architektů z fondu Jednota (uloženy v alkalických obalech a provedení nekyselých prokladů proti rzi)

-Byly vyrobeny ochranné obaly (hedvábný nekyselý papír) pro listiny do r. 1378

- Vyrobena a provedena nekyselá proklada proti rzi (rukopisy KMK)

- Vytvořen návrh na ukládání novodobé dokumentace APH

- Ošetřen knižní fond příruční knihovny (restaurátorský vysavač, oprava vazeb)

- Dílčí práce byly provedeny na fondech SI, Staré tisky, HBA (obaly)

IX. Zpřístupňovací práce

-Fototéka APH: Výrazně pokročily práce na fototéce Archivu Pražského hradu. Položky sbírky jsou evidovány do systému KpWin. Digitálně upraveny a zmenšeny byly digitální fotografie: Plány a skici J. Plečnik - 253 jednotek, Foto Jednota – 55 jednotek, Projekt DECA – 324 jednotek. Dokumentace O.83 –

306 jednotek + digitální úpravy fotografií pro účely prezentace – 3 jednotky. Zaevidována CD s digitálními fotografiemi, Stavební správa PH SF, Foto Jednota, Archivářská dokumentace, Dokumentace výstav, Dokumentace rekonstrukce APH, Zámecký inspektorát, Dvorský stavební úřad, Sběrka rukopisů různé provenience, AMK, KMK a různých dokumentů APH - celkem 237 jednotek v KpWin. V přírůstkové knize zapsány a v KpWin zaevidovány diapozitivy Foto Jednota - 466 jednotek a Stavební správa PH Sběrka fotografií - 127 jednotek. -Zpracovány diapozitivy APH KMK Cim.1 – Cim.7, A.10 a A.21/1, 33 jednotek v KpWin, -Zpracování záznamů Staré plánové sbírky do KpWin, celkem 98 jednotek

- Rozšíření katalogu listin Archivu Metropolitní kapituly: resp. doplnění popisu pečeti do r. 1378 (rozměry, barva, etc)

X. Příruční knihovna

Příruční knihovna Archivu Pražského hradu dosáhla v roce 2007 17 563 svazků svazků knih , přičemž roční akvizice činila 349 svazků (nákup českých publikací 254 položek, nákup zahraničních publikací 45, knižní dary zaměstnanců a ostatních osob 50 položek).

Průběžná katalogizace fondu dosáhla 837 knih (do nového systému KpWin 527 svazků , retrokonverze 310svazků). Ochrana fondu se soustředila na práce knihařské - bylo ošetřeno 31 svazků (průběžné opravování knižních jednotek , přebalů, vazba periodik). Knihovna nadále zajišťovala meziknihovní výpůjční službu a poskytovala i využívala informací jiných knihoven při výkonu referenční a katalogizační činnosti. Zahájeny byly činnosti na přistoupení do projektu Souborného katalogu České republiky.

XI. Účast na odborných školeních, seminářích, atd.

-M.Halata, M.Suchý: konference Co po nás zbude, Národní archiv Praha, 18.9. 2007

-M.Suchý:Seminář Text and Identities XI, 22.-25 11. 2007, CMS-Praha, Villa Lanna.

-Přednáška : Marek Suchý/ Jiří Vnouček (Det Kongelige Bibliotek, København) : Some observations on the parchment, the bookbinding and the physical condition of the Prague Sacramentary – Presentation of the digital copy of manuscript O.83

-M.Mravčíková: Seminář pro účastníky Souborného katalogu ČR, Městská Knihovna Praha, 11.12.2007

- M.Šula, M. Mravčíková: Konference Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě 2007, Národní archiv Praha, 5.-6.12. 2007

-M.Mravčíková: Školení Úvod do práce s novou verzí programu PEvA 1.7, Auroton 27.11.2007, Praha

-M.Šula-M.Mravčíková: Workshop Bezpečnost elektronických dokumentů, Ministerstvo spravedlnosti, 6.11. 2007

XII. Posudky, účasti v grantových komisích, redakční rady, etc.

M.Halata: lektorát rukopisu práce R.Tibitzlové, Pražská malířská bratrstva- zachovací, zhodnotné a výuční listy (Edice), Praha 200

M.Suchý- M.Halata: redakční rada sborníku *Castrum Pragense*

XIII. Bibliografie pracovníků

HALATA, Martin : *Franc Ferdinand Kuenburg (1651-1731)* ,

In: Ana Lavrič (ed.) : *Upodobitve ljubljanskih škofov*, Narodna galerija Ljubljana, 2007, s. 294, 296-297, 300-301, kat.č. 14.3-14.5-14.10.

HALATA, Martin: *Waldštejnův Jičín, 1946.*

In: V.Čepička (ed.) : *Václav z Valdštejna a jeho doba: inter armae silent musae?*, Praha 2007, s. 398-399.

ŠULA, Michal: *Stavební vývoj Pražského hradu v letech 1939-1989.*

In: *Pražský hrad ve fotografii III.*, Praha 2007, s. 11-14.

Vyhotovil:

MH a kolektiv, 18.1.2008